

Via internetconsultatie.nl

Aan:
de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
de minister van Veiligheid en Justitie

datum 9 april 2015
dossier
e-mail evdbogaard@westhoff.nl
tel. rechtstreeks 020 - 82 04 221
uw referentie
inzake **Wet splitsing RvS en opheffing CRvB en CBb**

Reactie namens de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ

Excellenties,

Het bestuur van de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ heeft met grote verontrusting kennis genomen van het op 18 december 2014 in consultatie gegane voorstel voor de Wet splitsing RvS en opheffing CRvB en CBb.

Deze verontrusting geldt vooral de beoogde opheffing van de Centrale Raad van Beroep en het daarmee dreigende verlies van de sinds 15 april 1903 opgebouwde expertise op het terrein van het socialezekerheidsrecht.

Doel van het wetsvoorstel: concentratie van bestuursrechtspraak of de mond snoeren van een al te kritisch rechtscollege?

Blijkens de Memorie van Toelichting beoogt de regering met de splitsing van de RvS en de opheffing van de CRvB en het CBb te komen tot een concentratie van de bestuursrechtspraak teneinde de rechtseenheid en de overzichtelijkheid van het stelsel van bestuursrechtspraak te vergroten.

Daarbij wordt als randvoorwaarde gesteld dat de reorganisatie niet mag leiden tot langere doorlooptijden of hogere kosten.

De beoogde concentratie wordt in het wetsvoorstel bereikt door het CBb op te laten gaan in de ABRvS en de rechtsmacht van de CRvB te verdelen over de vier gerechtshoven in combinatie met het openstellen van beroep in cassatie.

De keuze om het CBb op te laten gaan in de ABRvS wordt gerechtvaardigd door te verwijzen naar de "betrouwbare, kwalitatief uitstekende en efficiënte rechtspraak van de ABRvS" en de verwantschap tussen de geschillen die tot de rechtsmacht van het CBb behoren en het domein van de ABRvS behoren, nl. het ordenende bestuursrecht.

datum 9 april 2015

dossier

aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Veiligheid en Justitie

inzake **Wet splitsing RvS en opheffing CRvB en CBb**

pagina 2

De keuze om de rechtsmacht van de CRvB te verdelen over de vier gerechtshoven wordt toegelicht met de stelling dat de geschillen die thans tot de rechtsmacht van de CRvB behoren, naar aard en inhoud verwantschap vertonen met fiscale geschillen, waarover in hoger beroep de gerechtshoven oordelen en waarbij de Hoge Raad de rol van cassatierechter vervult.

Waar aan het integreren van twee instanties die opereren in aan elkaar verwante rechtsgebieden een zekere logica niet valt te ontzeggen, roept echter het verdelen van de rechtsmacht van één hoogste instantie over vier verschillende gerechtshoven vooral vragen op. Het verdelen van de rechtsmacht van één college over vier colleges¹ leidt immers juist tot versnippering.

Het openstellen van beroep in cassatie lost deze versnippering niet op, aangezien de toetsing in cassatie van een geheel andere orde – en aanzienlijk beperkter – is dan in de bestaande rechtspraak door de CRvB het geval is.

Het wetsvoorstel leidt dan ook vooral tot versnippering en beperking van de reikwijdte van de hogerberoepsrechtspraak in socialezekerheidszaken.

Dat roept de vraag op waarom de regering kiest voor opsplitsing van de CRvB en niet voor integratie in één nieuw in te stellen bestuursrechtelijke hogerberoepsinstantie. De Memorie van Toelichting geeft op deze vraag geen antwoord, anders dan dat de rechtspraak van de ABRvS zo betrouwbaar, kwalitatief uitstekend en efficiënt is.

Dat de ABRvS van meet af aan heeft blootgestaan en nog steeds bloot staat aan het verwijt een ronduit gouvernementele instelling te hebben en daarmee een schijn van partijdigheid over zich afroept, wordt in de Memorie van Toelichting gemakshalve verzwegen.

Naast het enthousiasme voor de RvS is het ontbreken van enige inhoudelijke kwalificatie van de kwaliteit van de rechtspraak van de CRvB opmerkelijk.

Of juist kenmerkend: de CRvB laat zich doorgaans kennen als een kritische rechter die er niet voor terugdeinst de wetgever te confronteren met de gevolgen van slordigheden in het wetgevingsproces en zo nodig complete stukken wetgeving wegens strijd met internationale verdragen buiten toepassing te laten (zoals recentelijk met betrekking tot het woonlandbeginsel² en de Fraudewet³).

Omdat de opheffing van de CRvB leidt tot het tegenovergestelde van concentratie van bestuursrechtspraak, kan het bestuur van de SSZ zich dan ook niet aan de indruk onttrekken dat het doel van het wetsvoorstel niet zozeer is gelegen in de concentratie van bestuursrechtspraak, maar vooral als een uitgelezen mogelijkheid wordt gezien om een kritisch rechtscollege de mond te snoeren. Dat is niet alleen verwerpelijk, maar ook – zo niet: vooral – zeer verontrustend.

¹ Of eigenlijk vijf als het in socialezekerheids- en ambtenarenzaken te introduceren rechtsmiddel van cassatie wordt meegeteld.

² Zie ECLI:NL:CRVB:2014:845 en ECLI:NL:CRVB:2014:1466.

³ Zie ECLI:NL:CRVB:2014:3754.

datum 9 april 2015

dossier

aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Veiligheid en Justitie

inzake **Wet splitsing RvS en opheffing CRvB en CBb**

pagina 3

Verdeling rechtsmacht op basis van de aard van de geschillen

De keuze voor integratie van het CBb met de RvS en de CRvB met de gewone rechterlijke macht wordt voor een deel beargumenteerd door de verschillen en overeenkomsten in aard van de betrokken domeinen van RvS, CBb en CRvB: RvS en CBb het ordende en economische bestuursrecht, waar veelal ook belangen van derden zijn betrokken en de overheid een grote mate van beslissingsruimte heeft ('algemeen bestuurlijk'), tegenover de CRvB waar het doorgaans gaat om tweepartijengeschillen over materiële aanspraken van individuele belanghebbenden ('individuele aanspraken').

Dit onderscheid wordt in de Memorie van Toelichting verder niet uitgewerkt, noch wordt de bestaande verdeling van geschillen tussen de ABRvS, het CBb en de CRvB nader beschouwd.

Daar is echter wel aanleiding toe, aangezien aan de rechtsmacht van de ABRvS in de huidige setting ook geschillen zijn onderworpen, die zich kenmerken als tweepartijengeschil over een materiële aanspraak van een individuele belanghebbende waarbij geen belangen van derden zijn betrokken.

Zo blijven in het concept-wetsvoorstel de geschillen over toeslagen op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) bij de ABRvS, terwijl deze regeling wordt uitgevoerd door de belastingdienst en de verwantschap met fiscale geschillen veel evidenter is dan het geval is bij geschillen over socialezekerheidsuitkeringen.

Als het onderscheid tussen 'algemeen bestuurlijk' en 'individuele aanspraken' een rol speelt bij de organisatorische inbedding van de bestuursrechtelijke hogerberoepscolleges, dan dient dat onderscheid evenzeer te worden betrokken bij het toedelen van rechtsmacht aan die colleges en dient de bestaande verdeling daarvan evenzeer te worden herijkt.

Deze consequentie van de gekozen insteek blijft in de Memorie van Toelichting echter volledig onbesproken.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van de SSZ

E. van den Bogaard
Bestuurslid